

Szanowna Pani Beata Bezubik

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony
Środowiska w Białymstoku

ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok

Dotyczy: obszar Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005

Wniosek o wydanie decyzji:

1) nakazującej wstrzymanie i niepodejmowanie działań niezgodnych z planem zadań ochronnych na całym obszarze Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 w oparciu o art. 37 ustawy o ochronie przyrody;

2) nakazującej przywrócenie środowiska do stanu poprzedniego w oparciu o art. 37 ustawy o ochronie przyrody.

Jednocześnie wnioskujemy o dopuszczenie do postępowania na prawach strony stowarzyszenia Centrum Ochrony Mokradel.

UZASADNIENIE

Ad. 1)

Zgodnie z Zarządzeniem NR 26/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 istniejącym zagrożeniem dla:

A119 kropiatki *Porzana porzana* jest J02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych powodujące wahania poziomu wód;

A122 derkacza *Crex crex* jest J02.01 zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie – ogólnie (odwadnianie);

A154 dubelta *Gallinago media* jest J02.01 zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie – ogólnie (odwadnianie);

A294 wodniczki *Acrocephalus paludicola* jest zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie – ogólnie (odwadnianie);

A160 kulika wielkiego *Numenius arquata* jest J02.01 zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie – ogólnie (odwadnianie);

A198 rybitwy białoskrzydłej *Chlidonias leucopterus* jest J02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych powodujące wahania poziomu wód, zmniejszenie zasięgu wiosennych zalewów.

Zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 z 2013 roku potencjalnym zagrożeniem dla:

A119 kropiatki *Porzana porzana* jest J02.01 jest zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie – ogólnie (odwadnianie);

A294 wodniczki *Acrocephalus paludicola* jest J02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych powodujące wahania poziomu wód;

A198 rybitwy białoskrzydłej *Chlidonias leucopterus* jest J02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych powodujące wahania poziomu wód, zmniejszenie zasięgu wiosennych zalewów.

W pierwszej połowie 2020 roku w obrębie Bagna Wizna PLB200005 udokumentowano intensywnie prace polegające na pogłębianiu i udrażnianiu ponad 30 rowów odwadniających. W kolejnych miesiącach nadal obserwowano pogłębianie rowów. Rowy pogłębiono o ok. 100 cm, torf przemieszczono na pobocze dróg. Opisane prace miały miejsce na działkach:

981; północna krawędź 781; granica działek 781 i 782; południowa krawędź działki 954; granica działek 786/1 i 786/2; granica działek 786/2 i 788 La; południowa krawędź działki 788; granica działek 745/3 i 745/4; granica działek 745/4 i 745/5; granica działek 745/5 i 745/6; granica działek 794 i 795; północna granica działki 800; południowa krawędź działki 801; granica działek 1031/1 i 1031/2; granica działek 1031/3 i 1031/4; granica działek 1031/6 i 1031/7; granica działek 60/4 i 60/5 ; granica działek 60/5 i 60/6 ; granica działek 60/6 i 60/7; północna krawędź działki 863 ; granica działek 863 i 864; granica działek 864 i 865; północna krawędź działki 882; granica działek 882 i 883; granica działek 883 i 884; granica działek 884 i 885/2; granica działek 885/1 i 886; granica działek 886 i 887; granica działek 887 i 888; granica działek 940/2 i 940/3; granica działek 134/3 i 134/4.

Prace udokumentowano zarówno na podstawie zdjęć satelitarnych jak również wykonując dokumentację fotograficzną (dokumentacja fotograficzna zebrana przez Fundację Dzika Polska). W związku z tym, że dotychczas nie wykonano wymaganego przez plan zadań ochronnych Natura 2000 działania ochronnego polegającego na odtworzeniu systemu zastawek na sieci rowów melioracyjnych, pogłębienie rowów poskutkowało znacznym obniżeniem poziomu wód w sąsiedztwie rowów, co znacznie pogorszyło stan siedlisk przedmiotów ochrony.

Pomimo wydanej przez RDOŚ w Białymstoku w listopadzie 2020 r. decyzji zakazującej czyszczenia rowów i odwadniania obszaru, rowy były nadal pogłębiane w kwietniu 2022 na długości co najmniej kilkunastu kilometrów (zał.1 – mapa obrazująca rowy pogłębione w kwietniu 2022 r.).

Prace w 2022 r. prowadzono bezpośrednio w siedliskach łągowych kulika wielkiego oraz w sąsiedztwie stanowisk tego gatunku (zał. 2 – mapa obrazująca wyniki inwentaryzacji gniazd kulika z lat 2017 – 2021 r. – źródło: TP Bocian). Mamy więc do czynienia z potwierdzonym gniazdowaniem chronionych ptaków w pobliżu pogłębianych rowów. Odmulanie miało więc bezpośredni negatywny wpływ na siedliska łągowe tego gatunku. Ponadto dane telemetryczne z oznakowanych nadajnikami GPS-GSM kulików wielkich na Bagnie Wizna (źródło: TP Bocian) również wskazują, że przeprowadzone prace melioracyjne miały bezpośredni wpływ na siedliska tego gatunku. Jak zaznaczają członkowie Towarzystwa Przyrodniczego Dubelt (wykonujący inwentaryzację awifauny na Bagnie Wizna w bieżącym roku) braku gniazd na załączonej mapie w innych miejscach, poza zaznaczonymi stanowiskami nie należy traktować jako braku ptaków, ponieważ nie wszystkie gniazda są znajdowane. Obszar w obrębie którego pogłębiano rowy w 2022 r. jest stałym i GŁÓWNYM obszarem występowania i gniazdowania kulików wielkich na Bagnie Wizna, w tym sezonie stwierdzono tam co najmniej 7 par łągowych tego gatunku.

Podkreślamy, że proces odwadniania Bagna Wizna poprzez kopanie i pogłębianie rowów trwa od kilku lat i jest kontynuowany, pomimo wydania przez RDOŚ decyzji zakazującej odwadniania na niektórych działkach. Nic nie wskazuje na to, by proces został wstrzymany w przyszłości. Zaniechanie

wydania decyzji dla całego obszaru Natura 2000 będzie stanowiło zachętę i okoliczność sprzyjającą do kontynuowania działań niezgodnych z planem zadań ochronnych o wyjątkowo negatywnym wpływie na przedmioty ochrony Obszaru Natura 2000.

Dlatego wnosimy o wydanie decyzji wstrzymującej działania niezgodne z planem zadań ochronnych Natura 2000 i nakazanie przywrócenia stanu poprzedniego poprzez zasypanie udroźnionych i pogłębionych rowów.

Ad 2)

W naszej ocenie ze względu na znaczącą ingerencję, niski poziom wody w bezpośrednim sąsiedztwie miejsc lęgowych ptaków stanowiących przedmioty ochrony zachodzi potrzeba możliwie szybkiego podjęcia działań naprawczych, o których mowa w artykule 37 ustawy o ochronie przyrody, poprzez przywrócenie środowiska do stanu poprzedniego. Zaniechanie działań naprawczych spowoduje spadek poziomu wody oraz znaczące pogorszenie warunków siedliskowych najcenniejszych gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony OSO Bagno Wizna.

Bezczynność organu w niniejszej sprawie z dużym prawdopodobieństwem spowoduje szkodę w środowisku oraz utrudni lub wręcz uniemożliwi osiągnięcie opisanych w PZO celów działań ochronnych w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów ochrony.

Ewa Jabłońska, Wiktor Kotowski, Jan Kucharzyk

Centrum Ochrony Mokradeł

Załączniki:

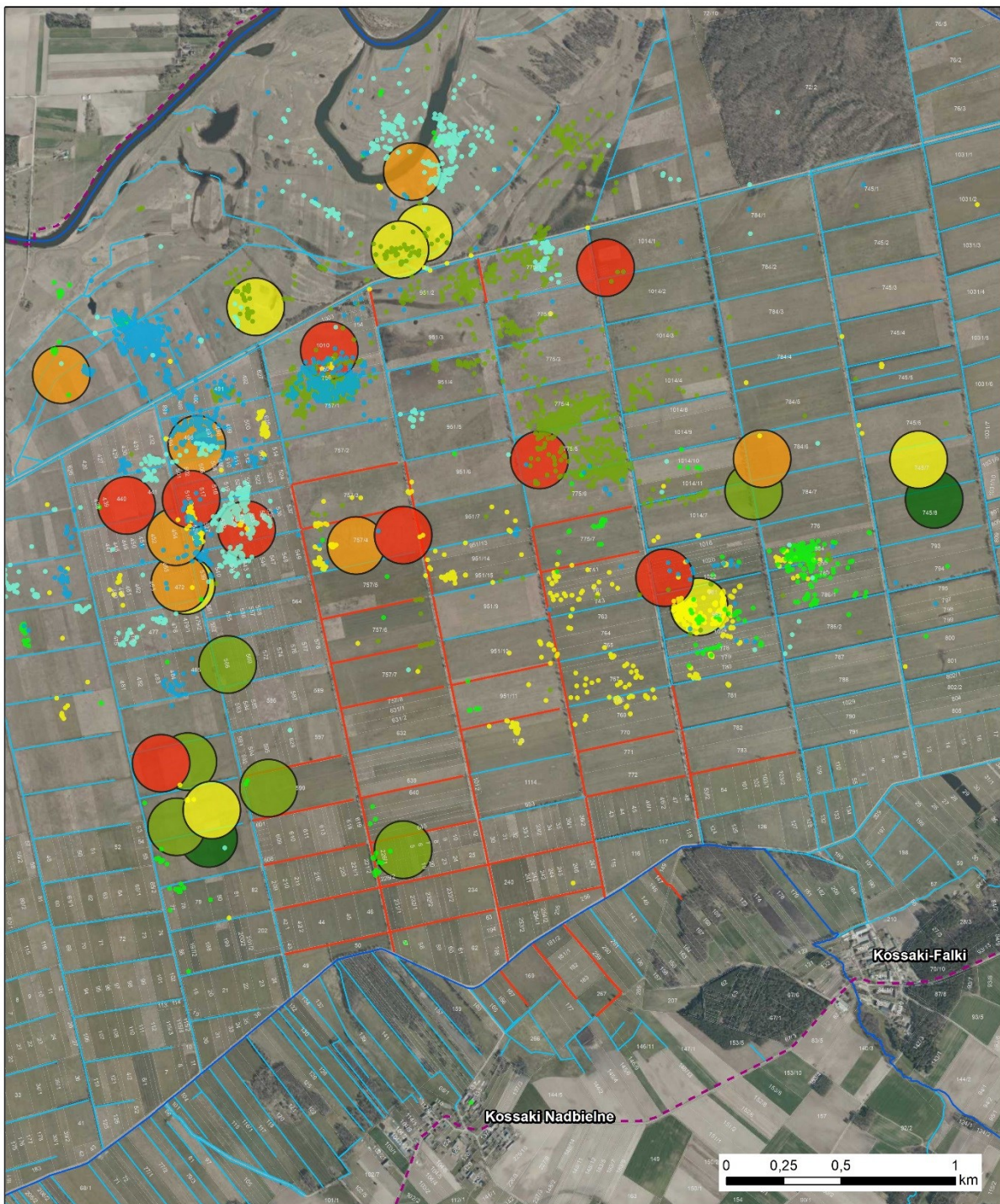
Załącznik 1 – mapa obrazująca rowy wykopane w kwietniu 2022 r.

Załącznik 2 – mapa obrazująca wyniki inwentaryzacji kulika z lat 2019-2021 r.

Załącznik 1 – mapa obrazująca rowy wykopane w kwietniu 2022 r. – zaznaczone kolorem czerwonym.

Zal. 2 – mapa obrazująca wyniki inwentaryzacji kulika z lat 2019-2021 r.

Kulik wielki - lokalizacje gniazd w danym roku:

- 2017
- 2018
- 2019
- 2020
- 2021

Kulik wielki - lokalizacje osobników z nadajników GPS:

- AF952E1D_2018
- AF952E1D_2019
- 7B397B1C_2018
- 7B397B1C_2019
- DC962E1D_2019

- rowy (BDOT10k)
- rowy - konserwacja 2022 - 18,8 km
- dzialki ewidencyjne (WFS powiatowy)
- - - granica N2000 PLB200005 Bagno Wizna

Dane pochodzą od TP Bocian i PTOP z projektów ochrony Kulika Wielkiego - więcej informacji na stronie <https://ochronakulika.pl>